

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

č. j. ČŠIL-791/10-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Gymnázium Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16, příspěvková organizace
Sídlo:	U Balvanu 16, 466 34 Jablonec nad Nisou
IČ:	60 252 758
Identifikátor:	600 010 449
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jiřím Kozlovským
Zřizovatel:	Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
Místo inspekční činnosti:	Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16
Termín inspekční činnosti:	5. - 7. leden 2011

Inspekční činnost byla vykonána na základě podnětu ve smyslu ustanovení § 174 odst. 4 věta první zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení právnické osoby vykonávající činnost školy s názvem „Gymnázium Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16“ podle ustanovení § 12 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů:

- Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, a to ve všeobecně vzdělávacích předmětech, zejména v předmětu matematika, podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.
- Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a to ve všeobecně vzdělávacích předmětech, zejména v předmětu matematika, podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost na podnět navazuje na celkové hodnocení provedené v rámci inspekční činnosti ve škole ve dnech 12. – 15. ledna 2010 a 27. ledna 2010, jejímž výstupem je inspekční zpráva č. j. ČŠI-1642/09-G3 ze dne 12. února 2010.

Aktuální stav školy

U právnické osoby vykonávající činnost školy s názvem „Gymnázium Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16“ (dále škola, gymnázium) nedošlo v době od minulé inspekční činnosti ke

změnám ve zřizovateli, sídle a poskytovaném vzdělávání. Rovněž ve školním roce 2010/2011 jsou vyučovány čtyři obory vzdělání s maturitní zkouškou:

- Gymnázium - všeobecné, studium denní, délka studia 4 roky, dobíhající obor
- Gymnázium, studium denní, délka studia 4 roky
- Gymnázium - všeobecné, studium denní, délka studia 8 roků, dobíhající obor
- Gymnázium, studium denní, délka studia 8 roků.

Přehled oborů vzdělání a realizovaných školních vzdělávacích programů je zařazen v Příloze 2 této inspekční zprávy.

Dle zahajovacích výkazů se ve školním roce 2010/2011 ve škole vzdělávalo celkem 346 žáků, v tom 233 žáků v osmiletém a 113 žáků ve čtyřletém studijním programu. Povolena kapacita školy 380 žáků byla naplněna na 91 %.

V průběhu vzdělávání škola většinou respektuje individuální schopnosti žáků, podporuje celkový rozvoj jejich osobnosti. I když jsou zařazovány aktivizující činnosti, celkově převažuje frontální vyučování založené na intenzivní práci učitele.

V aktuálním školním roce se gymnázium zapojilo do grantového projektu Libereckého kraje spolufinancovaného ze státního rozpočtu a ESF s názvem „Humanisté s počítačem“ a stalo se partnerem projektu realizovaného Střední odbornou školou a Gymnáziem, Liberec, Na Bojišti 15, příspěvkovou organizací, zaměřeného na zkvalitnění výuky přírodovědných předmětů.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu ke školním vzdělávacím programům

Česká školní inspekce (ČŠI) sledovala vzdělávání v předmětu matematika ve třídě dle podnětu (dále sledovaná třída), v paralelní třídě a v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého oboru vzdělání (dále nižší stupeň gymnázia) a vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk a francouzský jazyk ve sledované třídě a v paralelní třídě.

Východiskem pro organizaci výuky všeobecně vzdělávacích předmětů jsou realizované školní vzdělávací programy (dále ŠVP). Hodinové dotace určené učebními plány pro tyto předměty byly dodržovány. V navštívených vyučovacích jednotkách korespondoval obsah vzdělávání s učivem daným ŠVP s výjimkou čtvrtého ročníku osmiletého vzdělávacího programu, kde došlo k posunu v matematice – v aktuálním školním roce bylo s cílem prohloubit znalosti žáků zařazeno dvouměsíční opakování vzdělávacího obsahu z předchozího ročníku. Škola žákům nabízí řadu volitelných předmětů; v matematice ve třetím ročníku středního vzdělávání předmět aplikovaná matematika a ve čtvrtém ročníku seminář z matematiky.

Talentovaní žáci gymnázia se zapojují do předmětových soutěží a olympiád. V matematické olympiádě dosáhli v minulém školním roce velmi dobrých výsledků dva žáci sledované třídy. Škola umožňuje žákům též účast v mezinárodně uznávaných zkouškách na úrovni A1, A2 a B1, B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR). V aktuálním školním roce byli zúčastnění žáci úspěšní při absolvování zkoušek z francouzského jazyka „žákovský DELF“ (na úrovni B1 SERR).

Funkční gramotnosti a klíčové způsobilosti (kompetence) deklarované v ŠVP byly v navštívených hodinách naplňovány v různé míře. Ve zdařilých vyučovacích jednotkách žáci prokazovali požadované znalosti a dovednosti, dokázali individuálně i skupinově dobře pracovat, vyjádřit vlastní názor a obhájit ho v diskuzi na jazykové a obsahové úrovni odpovídající jejich věku a schopnostem.

Výuka matematiky probíhala věcně správně, s cílem předat žákům základní matematické postupy a pojmy, pěstovat schopnost aplikace, učit srozumitelné a věcné argumentaci.

Míra motivace a aktivního zapojování všech žáků do vzdělávacího procesu byla však zřetelně ovlivněna pedagogickými dovednostmi učitelů. Zejména ve sledované třídě (a v některých hodinách na nižším stupni gymnázia) používané vzdělávací strategie vedly žáky jen minimálně k samostatnosti při objevování nových poznatků, k řešení problémů, k posilování jejich sociálních a personálních kompetencí a ke zvyšování individuální odpovědnosti za vlastní učení.

Ve sledované třídě převažovalo sdělování hotových poznatků, citelně scházela vnitřní diferenciací činností žáků; zcela nevyužita zůstala možnost práce s chybou jako účinného nástroje v procesu učení. Nižší pozornost byla věnována cílenému vedení žáků k rozvoji jejich komunikativních kompetencí včetně správného matematického vyjadřování. Využívání hodnocení dílčích výkonů žáků k posílení motivace bylo méně časté. Sebehodnocení žáků nebylo uplatněno. Práce s jinými informačními zdroji než učebnicí byla ojedinělá. Vzdělávací strategie a didaktické postupy, které jsou uvedené v ŠVP, byly při podpoře rozvoje požadovaných kompetencí žáků využity jen částečně.

Ve výsledcích vzdělávání žáků v matematice se objevily rozdíly v závislosti na vytvářených podmínkách pro jejich efektivní učení. V paralelní třídě byly prokazované vědomosti a dovednosti žáků vzhledem k jejich individuálním dispozicím většinou na standardní úrovni. Ve sledované třídě byla zaznamenána celkově poněkud nižší úroveň s výraznými rozdíly ve znalostech a dovednostech žáků. Pozorovaná úroveň výsledků vzdělávání žáků v předmětu český jazyk a literatura byla ve sledované a paralelní třídě srovnatelná. Rovněž v cizích jazycích nebyly nápadné diference mezi komunikativními dovednostmi žáků obou tříd zařazených v jazykových skupinách stejné úrovně.

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků v matematice byla aplikována pravidla deklarovaná ve školním řádu. Podkladem pro hodnocení žáků na konci pololetí jsou především výsledky průběžně zadávaných kontrolních prověrek a čtvrtletních písemných prací. Obtížnost zadaných úkolů měla standardní úroveň, při hodnocení byl často používán předem určený bodový systém. Hodnocení bylo objektivní. Podrobnější analýza výsledků žákovských prací však nebyla předložena.

Na základě písemných výstupů a výsledků hodnocení žáků v matematice v průběhu druhé poloviny školního roku 2009/2010 a průběhu prvního čtvrtletí školního roku 2010/2011 lze konstatovat, že ve sledované třídě byly zaznamenány značné rozdíly mezi úspěšností žáků v jednotlivých kontrolních prověrkách i čtvrtletních pracích. Výrazné výkyvy a zhoršení výsledků vzdělávání se projevily zejména v konci druhého pololetí školního roku 2009/2010, kdy byly výsledky většiny žáků v poslední čtvrtletní práci hodnoceny stupněm dostatečný a nedostatečný. Průměrný prospěch žáků této třídy v matematice se oproti pololetí zhoršil z hodnoty 2,90 na 3,50. Průměrný prospěch v matematice v paralelní třídě, kde byli žáci ještě ve stádiu adaptace po přechodu ze základního vzdělávání, se pod vedením zkušené vyučující ve stejném období zhoršil výrazně méně, a to z hodnoty 3,03 na 3,35. V průběhu prvního čtvrtletí školního roku 2010/2011 měly výsledky v matematice u žáků obou tříd tendenci ke zlepšení: celkový průměr známek z matematiky žáků sledované třídy činil 2,95 a u paralelní třídy 3,21.

Ve škole nebyly zatím realizovány rozvojové projekty cíleně zaměřené na posilování matematické gramotnosti žáků. Rovněž efektivní systém podpory žáků v případě studijních neúspěchů, při přechodu ze základního vzdělávání, popř. při přestupu z jiné školy, s fungujícími zpětnovazebními mechanismy škola zatím nevytvořila. Aktuálně poskytují učitelé pomoc žákům formou konzultačních hodin dle vlastního uvážení. Dle předložených záznamů byla studijní neúspěšnost žáků sledované třídy v minulém školním roce sice zaznamenána a probírána v rámci jednání pedagogické rady, ale bez přijatých opatření k jejímu včasnému řešení.

Celkovou úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování škola sleduje. Dosud však ve vlastním hodnocení i ve výročních zprávách gymnázia převažuje sumarizace dosažených výsledků nad jejich analytickým zpracováním.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Vzdělávání ve škole je organizováno podle zásad a cílů deklarovaných školským zákonem. Vychází ze schválených učebních dokumentů (3. a 4. ročník středního vzdělávání) a školních vzdělávacích programů v ostatních ročnících, kde škola vyučuje podle „Školního vzdělávacího programu pro nižší gymnázium“ a „Školního vzdělávacího programu pro vyšší a čtyřleté gymnázium“. ČŠI neposuzovala soulad těchto ŠVP s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy, neboť k datu inspekce ještě nevypršel termín pro přijetí všech opatření k nápravě nedostatků zjištěných při minulé inspekční činnosti.

Škola má pro výuku matematiky velmi dobré výchozí personální předpoklady – všichni vyučující splňují podmínky odborné kvalifikace dle právního předpisu. Vedení školy však nedokázalo vytvořit vhodné prostředí pro efektivní pomoc vyučujícímu s krátkou praxí ve výuce tohoto předmětu. Průběh vzdělávání v matematice byl ze strany vedení školy sledován v tomto školním roce formou hospitační činnosti pouze v prvních ročnících osmiletého a čtyřletého studijního programu. Na podnět rodičů ohledně průběhu a výsledků vzdělávání v předmětu matematika ve sledované třídě reagoval ředitel školy přijetím opatření, která však nebyla ve svém důsledku dostatečně účinná. Dle předložených dokumentů projednal skutečnost s vyučujícím, následná opakovaná kontrola nápravných opatření se však omezila na přípravy, nikoli na průběh výuky a výsledky žáků.

Ve své koncepci rozvoje ani ve zprávě o vlastním hodnocení škola oblast rozvíjení matematické gramotnosti žáků samostatně neuvádí. Koordinace obsahu vzdělávání je prováděna v rámci předmětových komisí. Na hodnocení výsledků v oblasti matematického vzdělávání se však předmětová komise nepodílí; výsledky jsou v rámci celkového hodnocení prospěchu a chování žáků předmětem jednání pedagogické rady v rámci tzv. klasifikačních porad. Vlastní srovnávací testy ve výuce matematiky škola nepoužívá. Škola se zatím nezabývala zjišťováním, měřením a hodnocením úrovně vytváření klíčových kompetencí žáků deklarovaných ve školních vzdělávacích programech.

Materiální a finanční podmínky gymnázia se od minulé návštěvy ČŠI výrazně nezměnily s výjimkou pozitivních dopadů účasti školy v projektech (viz výše) na vícezdrojové financování školy a rozšíření infrastruktury pro podporu aktivního učení žáků.

Závěry, celkové hodnocení školy

Právnícká osoba vykonávající činnost školy poskytuje vzdělání v souladu s platnými změnami v rozhodnutí o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Celková podpora rozvoje požadovaných kompetencí žáků, zejména v předmětu matematika, byla v navštívených vyučovacích jednotkách rozdílná a projevila se ve výsledcích vzdělávání. Ve sledované třídě byla v předmětu matematika pozorována celkově nižší úroveň s výraznými rozdíly znalostí a dovedností žáků. V ostatních všeobecně vzdělávacích předmětech nebyly diference zaznamenány.

Kontrolní mechanismy v oblasti průběhu a výsledků vzdělávání (hospitační činnost) dostatečně neplnily svoji zpětnovazebnou funkci nebo nebyly ve škole zavedeny (srovnávací analýza výsledků). Zjištěný stav ve výuce matematiky ve sledované třídě byl důsledkem méně účinných nápravných opatření přijatých vedením školy.

Personální řízení nebylo zaměřeno na účinnou podporu méně zkušeného vyučujícího. Škola dosud nemá vytvořený systém včasné signalizace prospěchového neúspěchu žáků a jeho efektivního řešení.

Personální, finanční a materiální podmínky se od minulé školní inspekce výrazně nezměnily s výjimkou pozitivních dopadů účasti školy v projektech spolufinancovaných z prostředků Evropské Unie.

Zjištěné nedostatky:

1. Cíle středního vzdělávání podle ustanovení § 57 školského zákona, zejména v oblasti vytváření předpokladů pro samostatné získávání informací a celoživotní učení, byly ve výuce matematiky ve sledované třídě naplňovány jen částečně.
2. Ve výuce matematiky ve sledované třídě nebylo poskytnuté vzdělávání v oblasti vzdělávacích strategií a očekávaných výstupů zcela v souladu se školním vzdělávacím programem, čímž došlo k porušení ustanovení § 164 odst. 1 písm. b) a písm. c) ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 školského zákona.

Přílohy inspekční zprávy

1. Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo
2. Vyučované obory vzdělání a realizované školní vzdělávací programy

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. března 2011 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Masarykova 28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.l@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. června 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Masarykova 28, 460 01 Liberec.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Libereckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Liberci dne 18. 2. 2011

(razítko)

Ing. Eva Žižková, školní inspektorka

Eva Žižková v. r.

Mgr. Věra Hessová, školní inspektorka

Věra Hessová v. r.

Mgr. Blanka Hornová, školní inspektorka

Blanka Hornová v. r.

Mgr. Jiří Jetel, školní inspektor

Jiří Jetel v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Jablonci nad Nisou dne 1. 3. 2011

(razítko)

Mgr. Jiří Kozlovský, ředitel školy

Jiří Kozlovský v. r.

Připomínky ředitele školy

15. 3. 2011

Připomínky nebyly podány.